

A Fővárosi Ítéltábla dr. Berberovics Gábor ügyvéd (fél címe 1) által képviselt I.rendű felperes neve (I. rendű felperes címe) I. rendű felperesnek és II.rendű felperes nevének (II. rendű felperes címe.) II. rendű felperesnek, dr. Szikinger István ügyvéd (fél címe 2) által képviselt alperes neve (alperes címe) alperes ellen személyiségi jog megsértésének megállapítása és egyéb iránt indított perében a Fővárosi Törvényszék 2015. július 13. kelt 35.P.21.215/2015/8. számú ítélete ellen a felperesek által 9. sorszámon előterjesztett fellebbezés folytán meghozta a következő

ítéletet:

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

Kötelezi egyetemlegesen a felpereseket, hogy 15 napon belül fizessenek meg az alperesnek 10.000,- (tízezer) forint + áfa másodfokú perköltséget, valamint az államnak külön felhívásra 48.000,- (negyvennyolcezer) forint fellebbezési illetéket.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s

A felperesek keresetükben kérték, hogy a bíróság állapítsa meg, hogy az alperes megsértette az egészséghez való jogukat, valamint a magánélethez fűződő személyiségi jogukat azzal, hogy az alperes a szcientológiának nevezett tevékenységével és ahhoz kapcsolódó gyakorlatával ..., fiúkat károsan befolyásolta, eltiltotta és elszakította a családjától és teljes társadalmi, szociális környezetétől; eltiltotta továbbá tanult állatorvosi hivatása gyakorlásától, előidézte szellemi, intellektuális leépülését és ezen általa mesterségesen előidézett állapotot kihasználva, képzettségének messze nem megfelelő és nem megfelelően fizetett munkákat (takarítást) végeztetett vele; az anyagi és pénzügyi eszközeit elvonta olyan szolgáltatásaival, mint az auditálás, tanfolyamok elvégeztetése, írott szövegek és hanganyagok jelentős áron történő megvásároltatása. Kérték, hogy a bíróság kötelezze az alperest elégtétel adására, valamint a sérelmezett helyzet megszüntetésére azzal, hogy a bíróság ... tekintetében azonnali hatállyal szüntesse meg a szcientológiának nevezett tevékenységét és az ahhoz kapcsolódó gyakorlatát, az auditálást, valamint a megállapítási kérelmében sérelmezett alperesi cselekvéseket.

Az alperes a kereset elutasítását kérte arra hivatkozással, hogy az alperes ...sal kapcsolatosan semmilyen olyan tevékenységet nem végzett, amire a keresetlevél utal. Az alperes tevékenységét jogszerűnek kell tekinteni, erre való tekintettel a jogsértés ténye kizárt.

Az elsőfokú bíróság a felperesek keresetét elutasította. Kötelezte a felpereseket, hogy 15 napon belül egyetemlegesen fizessenek meg az alperesnek 12.700,-forint perköltséget.

Az elsőfokú bíróság ítéletének tényállásában megállapította, hogy az I. és II. rendű felperesek, ... szülei. A felperesek keresetlevelükben előadták, hogy ... a szcientológiai vallást gyakorolja és a gyermekük 2015. év elején a szcientológiai egyház tagjainak tanácsára megszakította a kapcsolatot a felperesekkel. A felperesek a jelen keresetlevél benyújtásával egyidejűleg ... nevében keresetlevelet nyújtottak be a jelen per alperese ellen, mely per a Fővárosi Törvényszéken 68.P.21.204/2015. ügyszám alatt volt folyamatban. Abban a perben, ... bejelentette, hogy a keresetétől eláll, ezért a bíróság a pert nem jogerősen megszüntette.

Az elsőfokú bíróság a fenti tényállást a felek nyilatkozatai és rendelkezésre álló adatok alapján állapította meg.

A tárgyalás elhalasztási kérelem kapcsán kifejtette, hogy halasztásra a Polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (Pp.) 141. § (1) bekezdése alapján nem volt lehetőség, mivel az ügy eldöntéséhez szükséges tényállás az első tárgyaláson kideríthető volt.

Az érdemi döntés indokolása körében abból indult ki, hogy a felperesek megsértett jogait a magánélet tiszteletben tartása, valamint az egészséghez való joguk megsértésében jelölték meg, a jogsértést pedig 2015. februárjában látták megvalósulni. A Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény (Ptk.) 2:43. § a) és b) pontja értelmében a személyiségi jogok sérelmét jelenti különösen az egészség és a magánélet megsértése, ezért úgy foglalt állást, hogy amennyiben a szülő a gyermekét elveszíti, illetve a gyermeke vonatkozásában olyan jogellenes magatartás valósul meg, amely egyúttal a szülő személyiségi jogait is sérti, a fenti jogsértések általánosságban megállapíthatóak.

A konkrét esetben azonban figyelemmel kellett lenni a Ptk. 2:8. § (1) bekezdésére is, ugyanis a peradatok szerint felperesek gyermeke nagykorú, cselekvőképes volt, a felperesek gyermekük cselekvőképtelenségére nem hivatkoztak.

Indokolása szerint Magyarország Alaptörvényének 7. cikke, valamint a lelkiismereti és vallásszabadság jogáról, valamint az egyházak, vallásfelekezetek és vallási közösségek jogállásáról szóló 2011. évi CCVI. törvény 1.§ (1) és (2) bekezdésének megfelelően ...nak joga volt vallása megválasztásához és a vallásához kapcsolódó tevékenységek végzéséhez. Kifejtette, hogy a felperesek keresetlevelükben ténylegesen a szcientológiai vallás és az ahhoz kapcsolódó tevékenységeket kritizálták, azonban jogellenes tevékenységet e körben ténylegesen nem állítottak. Hangsúlyozta, hogy felperesek gyermekének cselekvőképtelenségére vonatkozó adat nem merült fel, gondnokság alá helyezését a felperesek nem kezdeményezték. Felperesek gyermeke jelenleg 46 éves, nagykorú személy, akinek jogában áll, akár szülei akaratának ellenére is vallását megválasztani. Erre tekintettel arra a következtetésre jutott, hogy a felperesek keresete akkor sem lehet megalapozott, ha ... vonatkozásában az alperes végezne vallási jellegű tevékenységeket.

Az elsőfokú bíróságnak más perből szerzett hivatalból tudomása szerint a felperesek a jelen keresetlevelükkel egy időben ténybelileg egyező alapon nyugvó keresetet indítottak ... nevében, mely perben a felperesek gyermeke a kereseti kérelmétől elállt. Ez a magatartás is arra utalt, hogy a felperesek gyermeke maga választotta vallását, vallásgyakorlásának módját, illetve ennek keretében

azt, hogy esetlegesen a szüleivel a kapcsolatot nem tartja. Fentiekre tekintettel a keresetet elutasította.

Ugyanezen okból ... tanúkenti kihallgatását, mint szükségtelent mellőzte. Az indítványozott és szintén mellőzött iratbeszerzés kapcsán kifejtette, hogy az azért volt szükségtelen, mivel azt a pert a felperesek kezdeményezték ... nevében, a keresetlevéllel pedig nyilvánvalóan rendelkeznek. Abban a perben, ezen tárgyalást megelőzően ... nyilatkozatára az észrevételeiket megtették, a bíróság pedig tájékoztatta a feleket, hogy a peres eljárásról hivatalból tudomása van.

A perköltségről a Pp. 78.§-a alapján határozott.

Az ítélet ellen a felperesek terjesztettek elő fellebbezést. Elsődlegesen az elsőfokú bíróság ítéletének a fellebbezési kérelem, illetőleg a fellebbezési ellenkérelem korlátaira tekintet nélküli, másodlagosan a fellebbezési kérelem és az ellenkérelem korlátai közötti hatályon kívül helyezését és az elsőfokú bíróságnak a per újabb tárgyalására és újabb határozat hozatalára utasítását indítványozták.

Fellebbezésüket elsődlegesen arra alapították, hogy az elsőfokú bíróság nem tartott érdemi tárgyalást, a felek nyilatkozatait tévesen értékelte, és más bizonyítékot és bizonyítást mellőzve, a 68.P.21.204/2015. szám alatt folyamatban volt per anyagában fellelhető írásbeli nyilatkozat alapján hozta meg ítéletét úgy, hogy ezt az okirati bizonyítást nem megfelelően értékelte. Hivatkoztak a jogszabályok téves értelmezésére és alkalmazására is, utalva arra, hogy nem a fiúk vallási elképzeléseit kifogásolták, hanem az alperesi szervezet gyermekükkel kapcsolatos tevékenységét, ami a keresetben részletesen kifejtett jogsértő módon okozott sérelmet nekik, ennek bizonyítására azonban nem kaptak lehetőséget.

Az ítéletben hivatkozott másik perben kézhez vett irat tekintetében arra hivatkoztak, hogy azon nem ismeretes az ... aláírás eredete. Alaki kifogásokra is hivatkozva vitatták az okirat bizonyító erejét. Álláspontjuk szerint a levélben foglaltak alapján nem lehetett megszüntetni a pert. A levéllel kapcsolatos kifogásaikból az a következtetés vonható le, hogy a felperesek gyermeke változatlanul ismeretlen helyen tartózkodik. Hangsúlyozták, hogy miközben a saját fiúkat nem találják, az alperesi szervezet pontosan ismeri állítólagos tartózkodási helyét. Az irat ezért teljes mértékben alátámasztja a keresetlevelük indokolásában foglaltakat.

Érvelésük szerint az alperes nem reagált érdemben a keresetlevélre, amit úgy lehet értelmezni, hogy nem kíván érdemi ellenkérelmet előterjeszteni, mivel a keresetlevélben megfogalmazott állításait nem tudja és meg sem próbálja cáfolni. Az iraton jelzett címre két levelet küldtek, azok ismeretlen jelzéssel érkeztek vissza. Ennek alátámasztására a fellebbezéshez a borítékok másolatait is csatolták. Álláspontjuk szerint a bizonyítékok alapján a keresetben foglalt előadásaik igazolódnak. Mindezek alapján a bíróságnak az ügyet érdemben kellett volna tárgyalnia.

Az alperes fellebbezési ellenkérelmében az elsőfokú ítélet helybenhagyását kérte. Álláspontja szerint, mivel a jogalap kérdésében állást lehetett foglalni, az elsőfokú bíróság nem sértette meg az eljárási szabályokat azzal, hogy az első tárgyaláson érdemi határozatot hozott.

Utalt arra, hogy a felperesek gyermeke nem tartózkodik ismeretlen helyen, ennek alátámasztására ügyvédi ellenjegyzéssel ellátott iratot csatolt. Elismerte, hogy lehetnek olyan vallási megnyilvánulások, amelyek érinthetnek személyiségi jogokat, ez azonban jogszerűtlenséget nem jelent és a felperesek sem hivatkoztak jogsértő vallási gyakorlatra. Fenntartotta, hogy a felperesek gyermekének közvetlen vallásgyakorlásához nincs köze, a szcientológia bejegyzett vallás, amelynek jogszerű tevékenysége nem kérdőjelezhető meg. A felperesek gyermeke alapjogával élt, amikor vallását gyakorolta, a jogsérelme csak szélsőséges esetben minősülhet a szülők személyiségi jogsérelmének.

A fellebbezés nem alapos.

A fellebbező alaptalanul hivatkozott arra, hogy az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 252. § (2) bekezdése alapján - lényeges eljárási szabálysértés miatt - hatályon kívül kellene helyezni, mivel az elsőfokú bíróság nem tartott érdemi tárgyalást. Az elsőfokú eljárás irataiból, és a 8. számú jegyzőkönyvből megállapítható volt, hogy az elsőfokú bíróság a Pp. 138-141. §-ainak megfelelően eljárva nyilatkoztatta a felpereseket a keresetről. Az alperes előadta érdemi ellenkérelmét, melyben egyebek között vitatta, hogy a felperesek által sérelmezett magatartásokat tanúsította volna felperesek gyermeke felé. Ezt követően az elsőfokú bíróság lehetőséget adott a per érdemét érintő nyilatkozatok tételére. A per tárgyalása így érdemi tárgyalásnak minősült, az elsőfokú bíróság eljárása a jegyzőkönyvből kitűnően a Pp. 138.-141. §-ainak megfelelt. Alaptalan volt egyúttal az a fellebbezési hivatkozás is, hogy az alperes érdemben nem reagált a keresetre.

A Pp. 141. § (1), (2) bekezdései alapján a bizonyítás szükségtelen olyan kereseti tényállítások körében, amelyek valósága esetén sem illeti meg az igényérvényesítőt a keresetében érvényesített jog. Az elsőfokú bíróság helyesen ismerte fel, hogy a keresetben előadott tények és az érvényesíteni kívánt jog, valamint a tárgyalási nyilatkozatok alapján a felperesek keresete az első tárgyaláson elbíráható volt. Nem volt szükség ezért az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezésére abból az okból sem, hogy a Pp. 252. § (3) bekezdésére tekintettel nagyobb terjedelmű, további bizonyítás vált szükségessé.

Az elsőfokú bíróság a tényállást ugyan nem tárta fel teljes körűen és nem vizsgálta azt sem, hogy az alperes és a felperesek gyermeke között volt-e bármilyen kapcsolat, de a keresetben előadott tények a felperesek által megjelölt személyiségi jogok megsértésének megállapítására nem voltak alkalmasak, az alábbi - az elsőfokú bíróság indokaitól részében eltérő - indokokra figyelemmel.

A felperesek a Ptk. 2:43. § a), b) pontjaiban írt egészséghez és magánélethez fűződő személyiségi joguk megsértését állították, ezért elsősorban azt kellett előadniuk, hogy az alperesi magatartások a felperesek egészséghez fűződő személyiségi jogát, magánéletüket milyen módon sértették meg.

A felperesek személyiségi jogsértés megállapítására vonatkozó kérelme azonban olyan - alperes terhére állított - magatartásokat írt le, amelyek passzív alanya a felperesek gyermeke. A kereset tárgyát képező magatartások, mint a felperesek gyermekének káros befolyásolása, eltiltása családjától, társadalmi, szociális környezetétől elszakítása, hivatása gyakorlásától eltiltása, megalázó munka végeztetése, kifejezetten a felperesek gyermekének, nem pedig a felperesek személyiségére nézve jelenthet - a Ptk. 2:42. § (3) bekezdése szerinti beleegyezés hiányában - jogellenes, a keresetben megjelölt, vagy egyéb személyiségi jogot sértő behatást. Amennyiben ezek az alperes terhére rótt magatartások a felperesek gyermekét - akarata ellenére - a személyisége szabad érvényesítésében gátolják, úgy a Ptk. 2:42. §-ra figyelemmel a felperesek gyermekének személyiségi joga sérülhet, nem pedig a felpereseké. A Ptk. 2:54. §-a alapján a felperesek gyermeke rendelkezhet az őt ért személyiségi jogsértés miatti igény érvényesítéséről. A felperesek nem tettek olyan tartalmú előadást, hogy gyermekük az általuk sérelmezett magatartásokat kifogásolná.

Ahhoz, hogy a felperesek a gyermeküket ért esetleges személyiségi jogsérelem kapcsán igényt érvényesíthessenek egyrészt az szükséges, hogy gyermek személyiségi joga sérüljön. Másrészt az, hogy a felperesek saját személyiségi joguk sérelmeként olyan sérelmet és magatartást jelöljenek meg, amely a gyermek személyiségi jogsérelmén keresztül további körülmények folytán a saját személyiségi jogsérelmüket valósítja meg.

A megjelölt személyiségi jogsértésekkel kapcsolatban tett kereseti előadások azonban nem tartalmazták azt az elemet, hogy a felperesek személyiségének szabad érvényesítését, egészséghez, magánélethez fűződő jogát a felperesek gyermekének jogséremlme milyen módon akadályozza, sérti. A felperesek gyermekét ért, jogsértésként leírt behatásokra, valamint a megghiúsult elképzelésekre, időskori támogatás hiányára hivatkozás ehhez nem volt elegendő. Nem volt megteremthető a kapcsolat a felperesek gyermekének séremlmei és a felperesek személyiségi jogséremlme között. A felperesek az egészséghez fűződő joguk megsértése körében nem tettek keresetlevelükben sem releváns előadást, nem volt megállapítható, hogy a felperesek egészségére a séremlmezett magatartások bármilyen módon jogellenes behatást gyakoroltak.

A felperesek továbbá olyan előadásokat tettek, amelyek alapján a gyermekükkel való kapcsolat megszakadása sem volt személyiségi jogséremlnek értékelhető. A kapcsolatot előadásuk szerint gyermekük szakította meg velük a bejegyzett vallási, szcientológiai tevékenység hatására, az auditálást követően, mivel szerinte bünt követtek el ellene. A Ptk. 2:42. §-a alapján a felperesek nagykorú, cselekvőképes gyermekének joga van arra, hogy a személyiségét szabadon érvényesítse, és ennek része az is, hogy bárkivel - beleértve a szüleit - akaratának és lehetőségeinek megfelelően kapcsolatot tartson vagy azt megszakítsa. A cselekvőképes, nagykorú gyermek a kapcsolat - állított vallási eredetű - megszakításával a személyiségi jogait gyakorolta, ami kizárja, hogy ezen jog gyakorlása a felperesek gyermekének személyiségi jogséremlmét jelentse. A felperesek gyermekének személyiségi jogséremlme hiányában, a felperesek sem vezethették le saját személyiségük séremlmét. A felperesek kapcsolattartási igénye nem korlátozhatja gyermekük szabad cselekvéseit, függetlenül annak vallási eredetétől, morális megítélésétől.

Fentiekre tekintettel a kereset elbírálása szempontjából nem bírt ügydöntő jelentőséggel a gyermek tartózkodási helyének ismertsége, a 68.P.21.204/2015. szám alatt folyamatba tett per anyagában fellelhető nyilatkozat, sem annak fellebbezésben séremlmezett értékelése. Az elsőfokú bíróság nemcsak a nyilatkozatnak, hanem annak tulajdonított - helyesen - jelentőséget, hogy a felperesek gyermeke nagykorú, és cselekvőképes személyként szabadon gyakorolhatta vallását még akkor is, ha ez a szülőkkel való kapcsolatának megszakítását is eredményezte.

Az elsőfokú bíróság fentiek alapján helytállóan mellőzte a további bizonyítást. A felperesek által állított személyiségi jogsértés a felperesek által előadott tények alapján nem volt megállapítható és a keresetben érvényesített igény a felperesek gyermekének nagykorú és cselekvőképes állapotára tekintettel, a rendelkezésre álló adatok alapján jogkérdésként elbíráltnak minősült.

Mindezek alapján a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság érdemben helyes ítéletét a Pp. 253. § (2) bekezdése alapján helybenhagyta.

A fellebbezés eredménytelensége folytán a másodfokú eljárás perköltségeit a Pp. 78.§ alapján a felperesek voltak kötelesek viselni. Az alperesi képviselő ügyvédi munkadíját a másodfokú bíróság a 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet 3. § (3), (5) bekezdése alapján mérlegeléssel állapította meg.

A le nem rótt fellebbezési illetékről a másodfokú bíróság a 6/1986. (VI.26.) IM rendelet 13. § (2) bekezdése alapján határozott.

, 2016. május 13.

dr. Kisbán Tamás s.k.  
a tanács elnöke

dr. Istenes Attila s.k.  
előadó bíró

dr. Kovaliczky Ágota s.k.  
bíró